

INVITASJON TIL SEMINAR FOR FORFATTERE OG KRITIKERE

Norsk Litteraturfestival Lillehammer 30.–31. mai 2024

Kjære kritikere og forfattere!

Litteraturseksjonen i Norsk kritikerlag har herved gleden av å invitere forfattere og kritikere til seminar! Seminaret legges til Norsk Litteraturfestival på Lillehammer (Sigrid Undset-dagene) og inngår som en del av programmet ved festivalen.

Seminaret strekker seg over to dager, og deltakerne har også anledning til å delta på andre arrangementer i regi av festivalen. Norsk kritikerlag dekker et begrenset antall plasser, med en egenandel for reiseutgifter. Andre interesserte kan delta mot en mindre avgift.

Kritikerseminaret 2024: Den fordømte autoriteten. Maktproblematikk i kritikkfeltet.

Kritikerens jobb er å felle dommer, altså medfører jobben autoritet og makt. Samtidig står kritikeren gjerne i en utsatt rolle økonomisk, hen arbeider stort sett uten ansettelsesforhold og føler seg neppe som noen maktperson, snarere tvert imot. Hvor bevisste er kritikere på sin egen maktutøvelse? Og hva består kritikkerens autoritet egentlig av i dagens fragmenterte offentlighet, der flere og flere er skeptiske til «smaksdommere» og kanskje heller stoler på anbefalinger fra bloggere og algoritmer? Vi husker alle at landets daværende kulturminister, Linda Hofstad Helleland, uttalte følgende i 2017: «Tiden er forbi at noen skal fortelle hva som er god og dårlig kultur, eller kultursmak».

Autoritetsskepsisen kommer heller ikke utelukkende fra en høyrevridd, antielitistisk avvisning av kunstfaglig ekspertise. Den er også gryende på venstresiden, der støtte til grupperinger som Black Lives Matter eller den såkalte woke-bevegelsen har avfødt en større varhet overfor autoritative uttrykk. Innenfor kritikken er autoritet likevel et helt nødvendig virkemiddel – eller? Finnes det andre måter å utøve kritikk på, skrivemåter som setter kritikkerens egen autoritet i spill? Eller blir slike mer utprøvende tekster fort for vage? Tradisjonelt har selvbiografiske kritikkttekster blitt lest som autoritetsutfordrende. Men er det gyldig i dag, når en slik tilnærming er blitt såpass vanlig?

Når temaet er autoritet, blir det dessuten naturlig å diskutere kritikken som nettopp autoritetskritikk. Finnes det rom for en politisk eller på andre måter autoritetsutfordrende litteraturkritikk i dagens litterære offentlighet, når kritikkerens rolle – og kritikkens faktiske plass i mediene – allerede er så presset? Eller er det nettopp da kritikken har mulighet til å bli mer opprørsk? Disse og flere spørsmål håper vi å få belyst under Kritikerseminaret 2024.

Torsdag 30. mai 2024, Kulturhuset Banken

11.00: Den fordømte autoriteten. Maktproblematikk i kritikken. Innledning ved seminarkomiteen.

11.10: Fra portvokter til uønsket gjest? Symbolsk og reell makt i kritikken. Foredrag ved Eirik Vassenden.

Hvem er kritikeren i det 21. århundret? Er hun en mektig og nådeløs dommer som med sin tommel opp eller ned avgjør skjebnen til en ny bok? Eller er hun snarere en forhutlet, bortblåst levning fra en fortid ingen lenger husker? Svaret er sannsynligvis at hun er begge deler, men også at det kommer an på hvor man ser det hele fra. Med fremveksten av en ny offentlig sfære – og nye

forståelser av offentlighet – forandres også kritikerens rolle, og med det hennes autoritet. Spørsmålet blir da: Hva gjør vi nå – hva er kritikerens oppgave?

12.00: Å vente under sedertreet. Om Simone Weils oppmerksomhetsbegrep. Foredrag ved Kjersti Bale.

Den ytterste oppmerksomhet er det som utgjør de skapende evner i mennesket, og den ytterste oppmerksomhet er nødvendigvis den religiøse», skriver Simone Weil. Blant litteraturkritikere og forskere er et slikt ståsted uvanlig, men den økende interessen for en tenker som Weil kan være uttrykk for en reorientering. Kan Weils idé om oppmerksomhet gi oss nye perspektiver på virksomheten vår? Og hvordan forholder oppmerksomhet seg til autoritet?

13.00: Lunsj

14.00: Kritikk uten autoritet. Kunstkritikeren som anarkist. Foredrag ved det britiske kritikerkollektivet The White Pube (foredraget vil bli holdt på engelsk).

The White Pube, som består av Zarina Muhammad og Gabrielle de la Puente, vil fortelle om deres vei inn i kunstverdenen som kritikere på internett. I foredraget vil de diskutere selvpublisering, tradisjonell kritikk og deres kommende debutroman Poor Artists (2024), som blant annet undersøker hvordan institusjonenes makt hindrer mange kunstnere i å være hvem de vil og gjøre det de har lyst til.

18.00: Middag

Fredag 31. mai 2024, Kulturhuset Banken

11.00: Informasjon om dagens program.

11.10: Med doktograd i tabloidavis. Hvordan gestalte kritikerens autoritet i en tabloid form. Foredrag ved Victor Malm.

I den digitale virkeligheten utfordres den tradisjonelle kritikerens autoritet av algoritmer, brukeranmeldelser og tips. Det hører man i hvert fall ofte. Men i svenske aviser står kritikerene fortsatt bredbent igjen, og de deler ut smaksdommer til et millionpublikum. Hvordan kan det skje – i en stadig mer tabloidisert og overfladisk tid?

12.00: Jeg anerkender ikke lenger jeres autoritet. Kritikk og klasseperspektiver. Foredrag ved Glenn Bech.

I 2022 utkom manifestet Jeg anerkender ikke lenger jeres autoritet, der den danske forfatteren Glenn Bech skriver om klassekamp, moralisme og hykleri. Bech angriper blant annet (kultur)elitens privilegieblindhet. Gjelder det også nordiske litteraturkritikere? Bør kritikken bli mer klassebevisst?

13.00: Lunsjpause

14.00. Fra den andre siden. Kritikkens autoritet sett utenifra.

Paneldebatt med Arne Borge, Ingrid Svennevig Hagen og Gunnar Wærness. Ordstyrere: seminarkomiteen.

Hvordan ser kritikerens maktutøvelse og autoritetsbruk ut for andre aktører i bransjen? Vi har invitert en redaktør, en bibliotekar og en poet til å diskutere konkrete eksempler fra anmeldelser og kritikkdebatter med oss.

Alle innlegg etterfølges av diskusjon og spørsmål fra salen. Lunsj ca. 1 time. Avslutning ca. 15.30.

Endringer i programmet kan forekomme.

Seminarkomiteé: Carina Elisabeth Beddari og Erlend Liisberg

Seminaret er støttet av Kulturrådet, Fritt Ord, Den norske Forfatterforening, Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening og Norsk Forfattersentrums medlemsfond

Begrunn hvorfor du er interessert i seminaret, hvilken relevans seminaret har for din virksomhet, hvilken nytte du kan ha av det, og hvilken bakgrunn du har som gjør det riktig å prioritere deg, i tilfelle det skulle bli nødvendig. Alle kan søke, men vi tar forbehold om at ikke alle får plass. **NB! Dersom du får plass, er det forventet at du deltar på hele seminaret.**

Dersom du får innvilget søknaden, dekker Norsk kritikerlag følgende:

* reiseutgifter (billigste reisemåte) for deltagere som **ikke** kommer fra Oslo-området, minus en egenandel på kr 800. Deltakere fra Oslo betaler altså reisen selv.

* overnatting fra torsdag 30. mai til lørdag 1. juni (to netter på Birkebeineren i delt leilighet).

* middag 30. mai (ekskl. drikkevarer)

Med vennlig hilsen

Carina E. Beddari
seminaransvarlig

Erlend Liisberg
seminaransvarlig

Anne Merethe K. Prinos
generalsekretær i Norsk kritikerlag

Returner svarslippen med søknaden til kritikerlaget@kritikerlaget.no innen **19. april 2024**.

Jeg ønsker å delta på Seminar for forfattere og kritikere på Lillehammer 2024:

Navn: _____

Adresse: _____

Tlf. og e-post: _____

Jeg ønsker overnatting torsdag–lørdag ____

Jeg ønsker bare overnatting torsdag–fredag ____

Deltakerne som har fått plass på Kritikerseminaret, kan kjøpe festivalpass med 60 prosent rabatt på skjult link.

Begrunnelse for søknaden:

